

36 597 (R2198) Goedkeuring van het op 20 november 2023 te San Marino tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, ten behoeve van Curaçao, en de Republiek San Marino tot het vermijden van dubbele belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en het voorkomen van het ontduiken en ontwijken van belasting (Trb. 2023, 133)

Nr. 6

VERSLAG VAN DE STATEN VAN CURAÇAO

Vastgesteld 15 november 2024

De in de Staten van Curaçao aanwezige fracties van de MFK, PNP, PAR, MAN, KEM, TPK en de onafhankelijke statenleden mw. Jesus-Leito en mw. Djaoen-Genaro hebben kennisgenomen van het onderhavige voorstel van rijkswet en hebben de volgende op- en aanmerkingen.

De PNP, MAN, MFK en PAR fracties uit de Staten van Curaçao en het onafhankelijk lid Jesus-Leito hebben zich uitgelaten over hun standpunten inzake dit voorstel van rijkswet. Hieronder volgt een uiteenzetting van die standpunten met de daarbij gemaakte op- en aanmerkingen per fractie.

De PNP-fractie verwijst naar een niet aangenomen motie afkomstig van dhr. Mercelina ter gelegenheid van de plenaire behandeling op 11 juni 2024 van het voorstel van rijkswet tot Goedkeuring van het op 18 november 2015 te Valletta tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, ten behoeve van Curaçao, en de Republiek Malta tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen (Trb. 2015, 196 en Trb. 2016, 124). In die motie wordt aandacht gevraagd voor het belang van respect voor de fiscale autonomie van Curaçao. Die motie is door de toenmalige regering geapprecieerd, maar toch niet door een meerderheid van de kamer aangenomen. In het proces van het onderhavige voorstel van rijkswet Verdrag San Marino, wordt het respect voor de fiscale autonomie van Curaçao niet getoond, naar de mening van de fractie.

De fractie heeft een aantal vragen. Hoeveel burgers zijn gebaat bij een dergelijk verdrag met San Marino? Welke zijn de specifieke afspraken die zijn gemaakt met San Marino voor een effectieve uitwisseling van informatie tussen Curaçao en San Marino om het ontduiken en ontwijken van belastingen te voorkomen? Wat zijn de verwachtingen die men heeft met dit verdrag? Welk impact zal het hebben, vooral voor de economische aspecten voor zowel Curaçao als San Marino? Wat zal het impact van het verdrag zijn voor wat betreft handel en investeringen? Wat zal het effect zijn voor het maatschappelijk belang? Hoe zal het verdrag bijdragen tot meer transparantie en eerlijkheid in het belastingstelsel? Hoe tast het verdrag het belastingmoraal aan? In welke mate voldoet het verdrag aan de bestaande internationale normen en standaarden van belastingovereenkomsten? Het is voor de fractie belangrijk dat alle processen in dit verband zorgvuldig worden

doorlopen. Hoe zal het implementeren van dit verdrag het ontduiken en ontwijken van belastingen tegengaan? Welke zijn de concrete economische voordelen die men verwacht met de implementatie van het verdrag? Wat zijn de negatieve effecten die het verdrag met zich meebrengt? Hoe zal dit verdrag de fiscale autonomie van Curaçao respecteren? Het verdrag gaat uit van uitwisseling van informatie met San Marino, terwijl aan de andere kant gewerkt wordt aan het tot stand brengen van wetgeving ter bescherming van de privacy bij de uitwisseling van informatie. Wordt San Marino niet als een belastingparadijs beschouwd? Hoe wordt de privacy van de belastingplichtigen op Curaçao gewaarborgd met dit verdrag? Hoe wordt die privacy in bescherming genomen bij het uitwisselen van informatie met San Marino? Hoe wordt voorkomen dat bij de uitwisseling van informatie de belangen van belastingplichtigen op Curaçao worden geschaad? Voor wat betreft de handhaving is het belangrijk om te weten hoe de overheid daarmee zal omgaan? Welke middelen worden beschikbaar gesteld om te kunnen controleren en hoe worden burgers en ondernemers gestimuleerd om gebruik te maken van het verdrag? Hoe zal de samenwerking met de autoriteiten in San Marino verlopen naar verwachting? Hoe zal die samenwerking worden georganiseerd? In de toelichting staat genoteerd dat dit verdrag afspraken regelt tussen Nederland en San Marino ten behoeve van Curaçao. Dit moet worden gewijzigd. Het verdrag is een aangelegenheid van het Koninkrijk en niet van Nederland. Dit soort uitlatingen zorgt voor verwarring.

Het verdrag geeft blijk van de waarde die Curaçao heeft binnen het Koninkrijk. De fractie vindt het belangrijk dat Curaçao, door middel van haar volksvertegenwoordiging, haar stem moet laten horen als het gaat om belangen die Curaçao raken. In het verlengde daarvan is het voor de fractie dan ook belangrijk dat bijzondere gedelegeerden deelnemen aan het plenaire debat inzake het verdrag in de Tweede Kamer. De fractie verwijst naar het ongevraagd advies van de Raad van State van enkele jaren terug over het verdragen en unierecht. Uit dat advies citeert de fractie: "door gebrek aan institutionele capaciteit uit de landen lukt het de landen vaak niet om tijdig input te leveren aan de onderhandelingen". Het gebeurt ook dat de belangen van bijvoorbeeld Curaçao niet gelijk overeenkomen met de belangen van het Koninkrijk bij de totstandkoming van het verdrag. Dit kan het proces vertragen. De Raad van State geeft verschillende aanbevelingen in het advies. Wat waren de verwachtingen bij de onderhandelingen van het verdrag in het licht van hetgeen de Raad van State aangeeft in het advies? Wat was de ervaring bij de totstandkoming van het verdrag? (Wat zou beter kunnen? Welke lessen zou men hieruit willen trekken?) De fractie denkt dat deze 'lessen' ons in de toekomst kunnen helpen.

De onderhandelingen van het verdrag met San Marino zijn reeds in 2017 gestart op verzoek van Curaçao. Het is voor de fractie belangrijk om goed te kunnen begrijpen welke waarde dit verdrag heeft voor Curaçao. Wellicht zouden experts van de regering van Curaçao hierover uitleg kunnen geven aan de Staten van Curaçao. Uit onderzoek dat de fractie heeft gedaan, blijkt

dat ongeveer twintigtal landen een soortgelijk verdrag hebben gesloten met San Marino. Wat maakt het verdrag met San Marino interessant voor Curaçao? Wie zijn de begunstigden van dit verdrag? In het verdrag wordt onderscheid gemaakt tussen 'ontduiking' en 'ontwijking'. Curaçao heeft een geschiedenis met offshore bedrijven die in het verleden gebruik maakten van de belastingregelingen om minder belasting te betalen. Dat leverde voor Curaçao voordelen op. Dit is gewijzigd met de nieuwe regelingen. De fractie begrijpt dat het ontduiken van belastingen strafbaar moet zijn, maar Curaçao moet aantrekkelijk zijn/blijven voor bedrijven die zich hier willen vestigen.

De MAN-fractie merkt allereerst op dat het vrijwel altijd positief is om tot verdragen te geraken met andere landen. In dit geval gaat het om het vermijden van dubbele belasting. Aan de andere kant moet ervoor worden gewaakt dat dit soort verdragen niet worden misbruikt en juist daarom moet zorgvuldig hiernaar worden gekeken, maar toch met een constructieve blik. Zo'n verdrag faciliteert de internationale geldstroom en bevordert de economie. De fractie heeft een specifieke vraag; het verdrag moet zowel voor San Marino als voor Curaçao goed zijn. Wat voor voordeel levert dit verdrag op voor Curaçao? Hoe gaat Curaçao profiteren als het verdrag in werking is? Kan dat voordeel worden gekwantificeerd? Hoeveel bedrijvigheid is er op dit moment tussen Curaçao en San Marino? Om hoeveel dubbele belasting zou het kunnen gaan? Hoe groot zal het voordeel voor Curaçao zijn door het voorkomen van dubbele belasting? Het antwoord op deze vraag is niet gemakkelijk te geven, maar het is wel nodig om hiermee inzicht te verkrijgen. Het gaat voor de fractie zowel om kwantitatieve als kwalitatieve voordelen die het verdrag zal kunnen opbrengen voor Curaçao. De fractie hoopt cijfers te ontvangen die deze duidelijkheid kunnen verschaffen.

Het onafhankelijk lid Jesus-Leito heeft de volgende opmerkingen en vragen. Allereerst is het belangrijk te weten wat San Marino voor Curaçao betekent. Voor het volk is het belangrijk te weten met welk land Curaçao zaken doet en waarom. De doorsnee burger van Curaçao heeft geen kennis van het Republiek San Marino. Wat is de visie van de regering met betrekking tot San Marino? Wat voor zaken kunnen met San Marino worden ontplooid? Sinds wanneer zijn de financiële relaties tussen Curaçao en San Marino gestart? Hoe kan het volk van Curaçao profijt trekken uit de relatie met San Marino?

De MFK-fractie heeft ook kennis genomen van het voorstel van rijkswet en brengt het volgende naar voren. Het is belangrijk dat de regering de voordelen uitvoerig uiteenzet van de voordelen uit het verdrag met San Marino. Het valt op dat veel politici in Nederland neerkijken op de mogelijkheden van Curaçao vanwege de kleinschaligheid van het eiland. Dit blijkt onder meer uit door deze politici gestelde vragen m.b.t. de (fiscale) gelijkenissen en verschillen tussen Curaçao en San Marino; het soort handel dat tussen beide landen wordt gedaan en welke andere mogelijkheden Curaçao heeft om economische betrekkingen te intensiveren. Er worden

vanuit Nederland ook vraagtekens gezet bij het werkelijk motief achter het verdrag. Daarbij verwijzen sommigen naar de grote afstand tussen Curaçao en San Marino en vinden dat door die grote afstand van meer dan 8000 km geen fiscale relaties tussen de landen bestaat. Deze meningen zijn voor de MFK-fractie reden voor bezorgdheid. Aan de ene kant verwacht men vanuit Nederland meer eigenaarschap en perspectief voor Curaçao en zelfredzaamheid, maar als Curaçao stappen onderneemt om eigen (fiscale) relaties aan te gaan, wordt vanuit Nederland moeilijk gedaan. De fractie vergelijkt de afstand tussen Nederland en Curaçao (ongeveer 9000 km) met de afstand tussen Curaçao en San Marino (ongeveer 8000 km). Terwijl Nederland vragen stelt bij de werkelijke intentie van een verdrag met San Marino, probeert Nederland de relatie tussen Curaçao en buurland Venezuela van afstand te beïnvloeden. Daarbij staat men niet stil bij de implicaties van bepaalde beslissingen die op een afstand van 9000 km worden genomen (vanuit Nederland) en die een directe impact hebben op de economie van Curaçao. Het lijkt erop dat Nederland naar Curaçao kijkt vanuit een bril van beperkingen; om Curaçao te belemmeren en te beperken om zich verder te ontwikkelen. De fractie wenst juist dat Curaçao moet blijven streven naar meer diversificatie van de economie. Een verdrag als deze past in dit voornemen. Net als San Marino is Curaçao klein qua gebied, maar beschikt ze over veel potentie om te ontwikkelen en uit te groeien tot trendsetter in het Caribische gebied. In de toekomst kan het aantrekkelijk(er) worden voor andere landen om verdragen met Curaçao te sluiten. Curaçao kan aan de wereld laten zien dat het een klein land is met een grote potentie. De fractie steunt het fiscaal beleid van de huidige Minister van Financiën van Curaçao.

De PAR-fractie stelt de volgende vragen. San Marino kent een enorme groei en komt positief uit evaluaties. Welke zijn de gebieden die de regering voor ogen heeft om economische relaties met San Marino te versterken? Wat is de betekenis van dit verdrag voor ons banksysteem? Wat is het effect van dit verdrag voor onze offshore? Wat zal het mogelijke effect van dit verdrag zijn voor onze online gaming sector? Welke mogelijke negatieve gevolgen kan dit verdrag hebben voor onze financieel-economische sector? De PAR-fractie verwacht dat op termijn andere landen binnen het Koninkrijk, inclusief Nederland, het verdrag met San Marino zullen bekrachtigen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Centrale Commissie van de 29ste oktober 2024.

De Rapporteur,
Ch.M. America-Francisca